

Militārais nedēļas apskats

Austrumfronte visumā nostabilizēta

LD. Rīga. Ukrainas vārti, kuņus boļševiki ar savu iebrukumu virzienā uz Dņepru jau domāja sev ieguvuši, tagad galīgi aizcirsti. Ar to austrumu frontes dienvidu sektorā, kur norisinājās šīs milzīgās ziemas kaujas izšķirīgākās cīņas, kuņu priekšā visu citu frontes sektoru cīņu notikumi bija daudz mazsvarīgāki, pilnīgi sabruka boļševiku virspavēniecības stratēģiskie nolūki — vācu aizsardzības frontes dienvidu spārna izhincināšana. Šī mērķa sasniegšanai boļševiki sagatavojās kā vēl nekad, šeit viņi savilka nepieredzētos apmēros savas labākās armijas un speciģākos ieročus. Boļševikiem neizdevās viss tas, ko tie bija cerējuši — viņi nespēja sagraut vācu armiju cīņas sparū un garu un, kā pierāda pagājušās nedēļas notikumi, — uzvarēja atkal vācu un sabiedroto armiju nepārvaramā drošsirdība. Stāvoklis austrumu frontē patlaban raksturojams šādi: Visumā izdevies nostabilizēt fronti visā tās garumā, tikai ziemeļos no Kurskas un pie Doņecas patlaban vēl norit kustīgā un elastīgā cīņu darbība. Raksturīgi ir boļševiku agitācijas ziņojumi, jo tie skaidri rāda, ka ienaidnieka nometnē viss nav kārtībā. Lai noslēptu savas ofensīvas akcijas neizdošanos pie Ukrainas vārtiem, ienaidnieks tagad izceļ Rževas „iegūšanu”, tāpat tas ziņo arī par vācu kara spēka līri taktiskiem nolūkiem noteikto punktu atstāšanu, ar to apzīmējot par „iegūvumu”. Pretēji boļševiku nervozam ziņojumam vācu bruņoto spēku virspavēniecības ziņas pauž paljāvību un jau gandrīz droši varētu teikt, ka ienaidnieks vairs nevērs apdraudēt tagad nostabilizēto frontes līniju. Bet aiz tās jau norit sagatavošanās galīgai norēķināšanai ar boļševismu ar mūsu tautai draudošām šausmām un briesmām. Zīmīgas ir dažas ārzemju preses balsis. Tā „Exchange Telegraph” 5. martā pl. 1 ziņo: „Vācu panākumiem pie Ukrainas ir vietējs raksturs, bet tie tomēr nav zemu vērtējami. Tie cietuši neveiksmes, bet tomēr nav uzvarēti”. „Daily Express” savā 3. marta ievadrakstā ziņo: „Padomju Krievijas apgādes stāvoklis ir sevišķi kritisks. Ja arī krievi atkal ieguvuši daļu no bagātiem labības apgabaliem,

Dienvidos pilnīgi sabrukušī boļševiku stratēģijas plāni. Nervozitāte ienaidnieka nometnē. Gatavojas izšķirēja cīņa tad tas tomēr daudz ko nelidz. Lai uzturētu sarkanarmiešu cīņas spējas, angļiem šai gadā būtu jāatsakās no amerikāņu pārtikas līdzekļu sūlijumiem. Amerikai piekrit grūts uzdevums apgādāt Padomju savienību pāri apdraudētiem jūras ceļiem”. Portugaļu nedēļas laikraksts „Accion” norāda, ka savu toni grozījuši padomju bruņoto spēku ziņojumi. Kopsavilkumā — ienaidnieka nometnē valda nervozitāte, jo liekas pārāk lielas cerības angļi un amerikāņi bija likuši uz sarkanās armijas šī gada ziemas ofensīvu. Mums tuvākajā frontes sektorā pie Staraja Rusas un dienvidos no tās ienaidnieks pagājušā nedēļā neatlaidīgi turpināja savus masētos uzbrukumus. Rezultātā daudzi desmiti sašauto tanku un boļševiku liķu kaudzes. Staļina vergi neguva panākumus arī dienvidos no Ladogas ezera.

Kādā lidlaukā Donas frontē

ir nolaidušās transporta lidmašīnas ar kājnieku vienībām, kas nekavējoties dosies aizsargāšanās cīņā pret boļševikiem. Parasti dienām ilgo ceļojumu no dzimtenes līdz austrumiem viņi veica ar lidmašīnu dažās stundās.

dēļā atzīmējama tikai vietēja rakstura cīņu darbība. Vācu aviācija kā austrumu frontē, tā arī Ziemeļāfrikā guvusi atzīmējamus panākumus. Vācu zemūdenes, turpinot savus iznīcinošos sitienus ienaidnieka kuģu tonnāžā, jau pirmajās marta dienās guvušas jaunus un izcilus panākumus, nogremdējot 13 kuģus 57,100 brt.

Mans zelts ir mana tauta

Tautas Palīdzības diena Smiltēnē.

7. martā Smiltēnes pils. aprīķis bija rīkojis Tautas Palīdzības dienu. To plkst. 14 Smiltēnes sarīkojumu zālē ievadīja T. P. Smiltēnes pils. apr. pr-ka, pils. vecākā J. Ringmaņa uzruna, kurā pilsētas vecākais starp citu teica:

„Tautas Palīdzības organizācija uzsāka savu darbu, lai atvieglotu tautas ciešanas, kuņas izsauca boļševiku terora akti, masu slepkavība un tūkstošiem labāko latviešu aizvešana trimdā. Bija jāsniedz palīdzība cietušām ģimenēm ne tikai materiālā, bet arī morāliskā ziņā.

Klāt nāca arī kara apstākļos cietušās ģimenes.

Boļševiki sagrāva ne tikai mūsu saimniecisko dzīvi, bet galveno kārti vērsās pret latviešu nacionālām organizācijām, tās iznīcinot un to vietā radot savas žīdu vadītās internacionālās boļševistiskās organizācijas.

Lai latviešu tauta nesabruktu savās sāpēs, lai tie, kuņiem pietrūcis gādnieku, saņemtu iespējamu atbalstu, Tautas Palīdzība stājās pie darba un darīja to ar sajūsmu, ar ticību, ka darbs, ko tā dara, nāks par labu mūsu tautai.

Sabiedrisko darbu veicot, ir vajadzīgi mērķi, ideāli, pēc kuņiem centies. Tautas Palīdzības mērķus un ideālus var motivēt ar R. Blaumaņa vārdiem: „Mans zelts ir mana tauta, mans gods ir viņas gods”.

Ikdieniško darbu darot, rūpējoties par savu dzīvi, bieži vien mēs neievērojam apstākļus, kuņi nepieciešami ikviena labklājībai. Liekas, ka savu darbu darot, savācot materiālas vērtības, esam nodrošinājuši savu nākotni. Tomēr dzīves likums mums diktē, ka bez pienākuma pret sevi, savu ģimeni ir augstāks pienākums — pienākums pret savu tautu.

Nav iedomājama atsevišķa cilvēka laime, ja tauta ir postā.

Par nožēlošanu mūsu vidū ir arī cilvēki, kuņiem nav „zelts mana tauta” Blaumaņa izpratnē,

bet kuņi uz tautas ciešanu rēķina cenšas saraust sev bagātības. Cilvēki, kuņi pazaudējuši sirdsapziņu un izmantojot grūtos kara saimniecības apstākļus un pirmās nepieciešamības preces trūkumus, cenšas to iegūt spekulatīvā ceļā un trūkcietējam uz viņa tukšā vēdera rēķina plēst, cik vien iespējams — šie cilvēki godīga latvieša vārda nepelna, un godīgs latvietis tiem arī roku nesniegs.

Visi, kam svēts ir latviešu tīkums un gods ne tikai novērsās no tiem, bet viņu tumšos darbus palīdz celt gaismā.

Tautas Palīdzības darbs nesāšaurināsies, bet tas paplašināsies.

Aicinājums visiem iestāties totālajā karā, aicinājums latviešiem iestāties savā leģionā, uzliek mums jaunus pienākumus. Šie aicinājumi skar personīgo dzīvi un prasa upurus. Šos upurus spējīgs nest ikviens, kuņa devīze

ir tā pati: „Mans zelts ir mana tauta, mans gods ir viņas gods.”

Esmu pārliecināts, ka atsaucības netrūks, jo latvieši to pierādījuši jau savā pagātnē un prātīgi nomainīti arklu pret zobenu, lai cīnītos par savu tautu, par savu zemi. Šeit gribu citēt Smiltēnes garīgā audzinātāja, nelaiķa prāv. K. Kundziņa dedzīgo aicinājumu:

Kaut klīns un akmens šķeltos,
Mēs tomēr droši celtos.
Surp, launekli, ar vēja spārnēm trauc,
Kad tēviņa tev' brīvīb's kara sauc!
Lai tamdēļ solās katris roku sniegdams
Būt tēvu zemei mirsot, dzīvojam.
Vai tam, kas stāties mūsu vidū liegdams!
Nost vara, lai dzird visur atskanot!

Lai aplūst tenkas un baumas par frontes nedrošību. Es ticu un arī jūs variet ticēt, ka boļševiku laiki vairs neatgriezīsies. Es zinu, ka starp mums ir vēl cilvēki, kuņi vēlētos boļševiku atgriešanās, jo domā, ka tie tad

(Turpinājums 2. lapp.)

Paziņojums

Pamatojoties uz Austrumu reihsmīnīstra 1941. g. 19. dec. rīkojumu par darba pienākumu ievēšanu, darba pārvaldes stāšanās pie zināmu gada gājumu iesaistīšanas totālajā darba pienākuma pildīšanā.

Sakarā ar to attiecīgās personas saņem no policijas iestādēm uzaicinājumus ierasties uz medicīnisko pārbaudi, pie kam neierašanās gadījumā vainīgajiem, saskaņā ar Austrumzemes reihskomisāra 1943. gada 25. janvāra izpildnoteikumu pie rīkojuma par darba pienākuma ievēšanu 8. un 9. paragrafu, draud spaidu nams vai cietuma sods, bet vieglākos gadījumos ievietošana piespiedu darba nometnē.

DANKERS
Iekšlietu ģenerāldirektors.

Ar siltu sirdi un palīdzīgu roku

Svētdien, 7. martā Smiltēnes ev.-lut. draudzes sieviešu palīdzības komiteja aizvadīja septīto gada dienu.

Šo dienu ievadīja ar dievkalpojumu baznīcā, kurā piedalījās prāv. Kronbergs un mācītājs Bērziņš. Ar kuņa dziesmām to kuplīnāja draudzes sieviešu koris skol. Kļaviņa vadībā.

Plkst. 13 draudzes namā cand. theol. J. Osis jaunkundze nolasīja referātu par tematu — Ko Kristus saka savai draudzei.

Priekšlasījums bij ļoti vērtīgs, ierosinošs un saistošs un to ar lielu uzmanību noklausījās pārpilna zāle.

Pēc tam notika gada sapulce, uz kuņu bija ieradušās pārstāves no visiem 7 rajoniem un jo kuplā skaitā komitejas locekles.

Komiteja savā darbībā galveno vērību piegriezusi reliģiski-ētiskai audzināšanai un darbam TP organizācijā. Nokristīti vairāki no Krievijas atbraukušie latviešu bēgļu bērni. Macuņu rajonā vien

25. decembrī nokristīti 12 bēgļu bērni un 2 vietējie. Macuņu rajona biedrenes apgādājušas visus 12 kristāmos ar drēbēm, apdāvinājušas ar cepumiem un bez tam vēl izdalītas naudā RM 114.—.

Visi nokristītie kopā ar saviem vecākiem pacienāti ar svētku vakariņām. Macuņu rajonā kā vadītāja darbojas M. Jansone, Blomes rajonā Rozenkrone, Bilskas — L. Vimba, Keņu — H. Birša, Mežoles — A. Skreitāle, Launkalnes — E. Zadiņa. Smiltēnes rajona valdē 1943. g. ievēlētas: Z. Viksna, M. Elstiņa, Z. Zušmane, K. Čāle, H. Pūcite, B. Kronberga, M. Arklīņa, Z. Pipe. Revīzijas komisija ievēlēta — J. Sijāte, M. Stalaža un M. Vanaga; komitejas pr-ce A. Dzenīte, vietniece M. Zegnere.

Draudzes sieviešu palīdzības komiteja it sevišķi ir rūpējusies un arī turpmāk rūpēsies par draudzes jaunatni, lai tā augtu kristīgā garā. Šai nolūkā komi-

(Turpinājums 4. lapp.)

Pienākums, ko diktē dzīvība

Vēl necik sen atpakaļ «gudri» ļaudis zināja stāstīt, ka Staļins esot atmetis domu par pasaules revolūciju un nododoties vienīgi nacionālisma nostiprināšanai Padomju Savienībā. Viņš gribot Padomiju izveidot par citām demokrātiskām lielvalstīm līdzīgu zemi. Domājams, ka šie pārgudrinieki beidzot būs pārliecinājušies, ka viņu apgalvojums neatbilst patiesībai un ka boļševisms nav atsacījies no saviem imperiālistiskajiem centieniem — ieraut visu pasauli revolūcijas nemieros un padarīt boļševistisko mācību par visu doktrīnu doktrīnu. Neviens cilvēks vairs neapstrīd vācu tezi, ka ass valstu armijas, flotes un gaisa spēki tagad cīnās pret Eiropas kultūras nāvīgāko ienaidnieku.

Kad boļševiki pirms vairākiem gadiem sev izcīnīja tiesības ierīkot Baltijas jūras piekrastē vairākus militārus atbalsta punktus, viņi svinīgi apsūlīja nekad neiejaukties Igaunijā, Latvijā un Lietuvas iekšējos apstākļos un nekādā veidā netraucēt dzīvi šajās zemēs. Bet tikko padomju kara spēks bija iekārtojies Baltijas valstīs, tās arī jau bija spiestas iekļauties Padomju Savienībā. Tūlīt arī sākās konsekvanta visas kultūrālās un saimnieciskās dzīves boļševizēšana. Tas pats notika atsevišķos Polijas un Ukrainas apgabalos, kas atradās uz austrumiem no 1939. gadā nospraustās demarkācijas līnijas. 1940. g. somi bija spiesti atdot zināmu teritoriju Karēlijā un Dienvidsomijā. Arī rumāņiem boļševiki noņēma Besarābiju un Ziemeļbukovinu, lai «aplaimotu» šo apgabalu iedzīvotājus ar boļševistisko svētību. 1940. g. padomju ārlietu komisārs Molotovs pieprasīja Berlīnē, lai Padomju Savienībai tiktu nodota arī Eiropas austrumu dienviddaļa un visa Somija, kā arī kontrole par Dardaneļiem. Tai pašā laikā skandināvu laikraksti zināja stāstīt par Maskavas nodomiem attiecībā uz Narviku un Petsamo.

Tagadējiem Padomju Savienības sabiedrotiem, īpaši Ruzveltam un Čerčilam, it ļabi ir zināmi padomju izplešanās centieni. Lūdzot Staļinu piedalīties Kazablankas konferencē, viņi varbūt cerēja ar attiecīgu līgumu palīdzību ierobežot Staļina imperiālistiskās iekarošanas tieksmes. Atsaucoties uz ne visai pārliecināšu iemeslu, Staļins tomēr atteicās šai sanāksmē piedalīties. Daudzi novērotāji izskaidro šo Staļina „Nē” ar to, ka viņš ne mazākā mērā nevēloties kaut kādā veidā saistīties un atklāt „sabiedrotiem” savus plānus.

Lai sniegtu boļševikiem gandarījumu par viņu smagajiem upuriem, angļi-amerikāņi sistemātiski paasināja padomju varas kāri. 1942. gada jūnijā sers Stafords Kripss, kas pazīstams kā boļševiku labvēlis, atklāti paskaidroja: „Katrā ziņā Lietuvai, Igaunijai un Latvijai beidzot ir jākļūst par Padomju Savienības teritoriju.”

Vēl tagad boļševiki seko savam mērķim — nolikt visu pasauli Staļinam pie kājām. Ar nepielūdzamu un šausmīgu konsekvenci viņi gāja savus ceļus

(Turpinājums 4. lapp.)

Spānijas valsts galva Franko apbalvo nopelniem bagātos virsniekus

Toledo, varonīgā Alkazara drupās, šais dienās notika svinīgs sarīkojums, kurā Caudillo nopelniem bagātiem virsniekiem pasniedza ģenerāļu goda lentas un paziņoja par paaugstināšanām dienesta pakāpē, kā arī kapavīriem izdalīja ordeņus un goda zīmes.

Itālijas troņmantinieks apsveic varonīgu itaļu zemūdens apkalpi

Itālijas troņmantinieks Umberto par panākumiem apsveic no uzvaru bagāta brauciena savā atbalsta punktā atgriezušos zemūdenes varonīgo apkalpi.

Noslēgušies jaunatnes vadītāju kursi

Februāra beigās Rīgā noslēdzās Latvju Jaunatnes organizācijas četrus nedēļu ilgie aprīņu jaunatnes vadītāju kursi. Pazīstamākie latviešu kultūras un sabiedriskie darbinieki mācīja jaunatnes vadītājiem izprast latvisko pasaules uzskatu, sniedza jaunatnes vadītājiem vispusīgajam darbam nepieciešamās teorētiskās zināšanas un ierosinājumus. Starp tiem prof. Dr. T. Celms apskatīja pašreizējo latviešu jaunatnes krīzi, prof. Dr. Jurēvičs raksturoja kultūras dziļumu un sekumu, prof. Dr. K. Kundziņš stāstīja par tagadējā laika reliģiskiem meklējumiem, prof. Dr. Starcs ievadīja kursantus tautzinātniskos jautājumos, doc. Dr. J. A. Jānsons norādīja, ka latviešu tikums ir atrodams katrā dzīves sasniedzamā pamatā, Dr. J. A. Students sniedza jaunākās psiholoģijas un pedagogijas atziņas par jauniešu rakstura uzbūvi un tā veidošanu u. d. c. — Ar saviem praktiskā darba pieredzējumiem jaunatnes audzināšanas laukā iepazīstināja ievērojamākie jaunatnes audzinātāji un latviešu bijušie jaunatnes organizāciju vadītāji, starp tiem depart. dir. agr. K. Ķīsis, agr. Treijers, V. Klētnieks, agr. B. Radziņš, A. Lūks, māc. A. Lūsis u. d. c. Agronomiskie darbinieki stāstīja par lauksaimniecību, tās organizāciju un nostādījumu pašreizējos kaņā apstākļos, kā arī par dažādām iespējām saistīt jaunatni pie zemes. Jo svarīga vieta vadītāju kursu programmā bija ierādīta teorētiskām un praktiskām apmācībām jaunatnes fiziskā audzināšanā, ko vadīja redzamākie latviešu sporta darbinieki. Dažādo praktisko nodarbību vidū bija arī mītiņu vakari un vakarēšanas, kurās piedalījās vidusskolu un tautskolu jaunieši. Kopējās pārrunās iztirzāja dažādus jautājumus par organizācijas darbību un tās uzsākšanu. Ar vācu jaunatnes audzināšanas darbu, organizāciju, valsts darba dienestu, vācu armiju un vienotās Eiropas ideju jaunatnes vadītājus iepazīstināja vācu pārvaldes iestāžu un jaunatnes organizācijas pārstāvji un pilnvarotie.

No Austrumu reichsministrijas bija pārstāvis hauptbannfirers Nīkels (Rickl) Kursu pēdējā dienā kursu vadītājs — štāba garīgās audzināšanas daļas priekšnieks deva referātos un pārrunās gūto atziņu kopsakarību, organizācijas ideoloģisko kodolu un uz šāda pamata izveidojamās darbības kontūras. Latvju Jaunatnes organizācijas vadības un padomdošanas štāba šefs Dzelzs krusta kavaleris kapt. A. Mateass pateicās visiem lektoriem un vadītājiem par veikto darbu un aicināja vadītājus vadīt uzticēto jaunatni sprautā mērķa virzienā — izveidot vienotu, garā un miesā veselīgu un spēcīgu latviešu jaunatni. Ar kopīgi nodziedāto Tautas lūgšanu kursu slēdza.

Pēc tam aprīņu jaunatnes vadītāji devās uz saviem aprīņiem, lai uzsāktu pirmo jaunatnes vienību organizēšanas darbus.

Jaunatne godina pulkveža O. Kalpaka piemiņu

Smiltenes ģimnazijas abiturijas klase sestdien, 6. martā bija sarīkojusi slēgtu Oskara Kalpaka piemiņas vakaru, kurā piedalījās ģimnazijas audzēkņi un skolotāji ar dir. O. D a n k e r u priekšgalā. Vakaru ar īsu uzrunu atklāja V. klases skolnieks O. Reinsons. Par Kalpaka dzīvi un cīņām pret boļševikiem izsmēloši referēja

skolnieki J. Briedis un P. Nulle. Piemiņas vakaru jauki kuplināja vairākas patriotiskas dziesmas un deklamācijas par O. Kalpaku. Mūsu bruņoto spēku 1. varonīgā pāvēlnieka godināšanas vakaram jaunatne bija gatavojusies ar sirdsdedzi un mīlestību. Tas sevišķi sakāms par abiem referātiem, kuri pauda jaunatnes patriotisko

sajūsmu un apliecināja lielo mīlestību, kādu tā parāda savas tautas varoņdēļiem, kāds bija Oskars Kalpaks. Vakars radīja pārliecību, ka mūsu jaunatnei netrūkst patiesa patriotiska ideālisma un varoņgara. Abi referenti nepārprotami apliecināja jaunatnes gatavību šodien cīnīties tālāk par O. Kalpaka ideāliem un pabeigt ga-

līgi cīņu ar to ienaidnieku, pret kuri O. Kalpaks 1919. gadā ar savām mazajām patriotu saujiņām veda uzvaras slavas valņagojas cīņas. Šis tēvzemes mīlestības un varoņgars, kas liesmo arī šodien mūsu jaunatnes krūtīs, ir droša ķīla tam, ka arī tagadējā milzu cīņā latviešu dēli nepaliks pēdējie, bet ies cienīgi mūsu tautas varoņu pēdās.

Ari pēdējā, 1942. g. sasniegti labi rezultāti — 107 kg 3,92 t. %, izēdinot 2153 bar. vienību.

Gada sapulcē un tuvināšanās vakarā Smiltenes rajona agr. V. Grozgalvis runāja par lopu ēdināšanu un nakošā pavasara darbiem kaņā apstākļos, norādot, ka visiem savs pienākums jāpilda pēc labākās apziņas. Vakara vēl runāja pag. vecākais P. Dambītis, biedrības priekšnieks J. Markuss, K. Mežulis u. c.

Tautas Teātra viesizrāde Smiltēnē

Š. g. 20. martā plkst. 19 Smiltenes sarīkojumu zālē Latvijas ceļu departamenta 7. rajona ACS „Atpūta un dzīvotprieks” rīko „Tautas teātra” (Rīgā) viesizrādi ar populāro L. Feodora 3 cēlienu lugu „Gatavības apliecība”. „Gatavības apliecība” vairākkārtīgi izrādīta Rīgā un provinces pilsētās apm. 54 reizes. Smiltēnē šī luga būs redzama pirmo reizi. Ņemot vērā, ka luga izrādēs guvusi lielus panākumus un visas izrādes līdz šim bijušas pilnīgi izpārdotas, rajona ACS „Atpūta un dzīvotprieks” līdz uz šo izrādi biļetes iegādāties iepriekš rajona kanceleijā Smiltēnē, Darzu ielā 7/9, darbdienās, no plkst. 8.30 līdz 16.30.

Ķīņas vāzes

izrādes atkārtojuma tautas izrādē š. g. 14. martā plkst. 19. Ieeja no RM 0,50 — 2,—. Biļetes iepriekš pārdod Patērēt. b-bas I veikalā pie K. Kuzuļa.

Valžu pārvēlēšanas patērētāju biedrībās

Sakarā ar Latvijas ģenerālapgabala kooperatīvu savienības norādījumiem, tuvākās nedēļās notiks patērētāju biedrību biedru kopsapulces. Tais, starp citu, notiks visu pārvaldes locekļu pārvēlēšana. Tā tad pēc vairākiem gadiem b-bas biedriem statusos paredzētā kārtībā būs iespējams pārvaldes orgānos ievēlēt no sava vidus personas, kuņas būtu vispiemērotākās pārdzīvojamā laikmetā biedrības darbā.

Jāzina, ka tagad patērētāju biedrību darbs tālu pārsniedz tos pienākumus, ko tās agrāk veica, jo tam nav vairs jākalpo tikai savu biedru aprindām, bet gan jāveic uzdevumi ar izšķirīšu nozīmi vispārības labā.

Patērētāju biedrību veikalu tikls vienmērīgi pārklāj visu mūsu zemi. Sakarā ar to, tās ir nozīmīgākais aparāts iedzīvotāju, sevišķi lauku, apgādei ar visnepieciešamākām patēriņa precēm un ražošanas līdzekļiem. Bet tas nav šo biedrību vienīgais uzdevums. Otrs, tik pat svarīgs uzdevums, ir visu lauksaimniecības ražojumu savākšana, ko tās veic ar atzītām sekmēm.

Lielie uzdevumi biedrību pārvaldēm uzliek lielus pienākumus, sevišķi lietpratības un godīguma ziņā. Tādēļ visiem šīs organizācijas biedriem jāpieliek arī sava roka kopējam darbam, piedaloties biedrības vadības izvēlēšanā un neatraujoties arī no varbūtējās paša ievēlēšanas pārvaldē.

Kā zināms, Smiltenes patērētāju biedrībai ir ļoti plašs darbības iecirknis un visiem tās biedriem vienā vietā sanākt nav iespējams. Sakarā ar to tā darbojas uz tādu statutu pamata, pēc kuriem biedru sapulces notiek pa rajoniem, kuņos ievēl pilnvarotus. Šie pilnvarotie sanāk savā kopējā sapulcē, kuņā ievēl tiešās pārvaldes locekļus — valdes priekšēdētāju, valdes un revīzijas komisijas locekļus.

Kā redzams, ja visi biedri būs aktīvi piedalījušies sapulcēs, tad arī varēsīm būt droši, ka pārvaldē iekļūs vispiemērotākās personas — vispārības interešu aizstāves. Smiltenes patērētāju biedrības rajonu biedru sapulces notiks š. g. 21. martā šādās vietās:

Bilskas rajonam plkst. 10 Smiltēnē, Lauksaimniecības biedrības mazajā zālē, Smiltenes pagastam plkst. 13 Smiltēnē, Lauks. b-bas mazajā zālē, Smiltenes pilsētā pl. 16 Smiltēnē, Lauks. b-bas mazajā zālē, Mēru rajonam pl. 12 Mēru piensaimn. s-bas telpās, Palsmanes rajonam pl. 12 Taulas namā, Grundzāles raj. pl. 12 Grundzāles piensaimnieku sab-bas telpās, Launkalnes raj. pl. 12 Launkalnes „Kārjukalnā”, Vīrešu raj. pl. 12 Gaujienas pag. namā, Gaujienas raj. pl. 12 Gaujienā, ugunsdzēsēju b-bas namā.

Sapulcēs var piedalīties ar bals tiesībām visi tie biedri, kas līdz sapulces dienai iemaksājuši vismaz vienu pamatpaju RM 5,— apmērā.

Paju naudu var iemaksāt katru dienu biedrības galvenā kasē Smiltēnē vai arī lauku nodaļās, uzrādot biedru grāmatīņu.

Plāņu lopkopības pārraudzības biedrības

20 g. darba atcere notika svētdien, 7. martā Plāņu biedrības namā. Biedrība dibināta 1923. gadā kopā ar vijciemiešiem. No Plāņiem bijuši tikai 5 biedri: Knape Knapes, Purgalis Ķīšos, Pinka Veclejas Mūrniekos, Reinsons Mazbreķēļos un Dambītis Dambīšos. Tagad biedrībā ir 46 biedri. Biedrību vada priekšnieks J. Markuss, kuņā ievēlēja arī no jauna. Sākumā sviesta raža uz govi bijusi 89 kg, t. % 3.82, barības vienību izēdināts 2123 gadā uz govi. Labākie sasniegumi iegūti 1941. g. ar 127 kg sviesta 3.90 t. %, izēdinot 2497 bar. vienību uz govi gadā.

TAUTAS PALĪDZĪBA

Tautas Palīdzības diena Smiltēnē

(Turpinājums no 1. lapp.)

kljus pie varas. Neaizmirstiet ne mirkli, ka drausmīgā boļševiku gadā latviešu pastrādātie kauna darbi tomēr nav pašu latviešu izgudroti, tos neapzinīgām, varas karam latvietim diktēja boļševīks-žīds.

Ari Smiltenes pilsētas izpildkomiteja un citas viņu iestādes, kaut viņas redzēja latviešus rīkojamies, nebija latviešu vadītas, bet no aizmugures tās vadīja žīds. Ir pienācis laiks atrīvoties no šaubām un, bruņotiem ar ticību labākai nākotnei, ar sajūsmu iet lielajā talkā kopīgi ar Vācijas Vadoni, ar vācu un to sabiedrotām armijām izcīnīt savu nākotni. Ja mīlam savu tautu, ja varam teikt un jūtām, ka „Mans zelts ir mana tauta, mans gods ir viņas gods”, tad arī ar saviem krietnajiem darbiem celsim savas tautas godu. Strādāsim tā, lai paši varam ar saviem darbiem būt mierā un lai mūsu bērniem nebūtu jāsarīkst par mums.

Lielā cīņā ir uzsākta, tā arī tiks ar uzvaru pabeigta. Kad pienāks stunda un atgriezīsies mūsu frontes cīnītāji un arī mūsu trimdnieki, tad varēsīm atkal laimīgi kopt savu ģimenes dzīvi, bet tagadnes sauciens lai ir — visu uzvarai!

Sekoja Smiltenes vīru kuņā brīvkonzerts, par ko sevišķa atzinība izsakāma kuņā pr-kam J. Sīklēnam, korim un diriģentam E. Dambim, kuņā ar lielāko prie-

ku ir tādējādi atbalstījuši un ir arī gatavi nākotnē atbalstīt mūsu tautas nacionālai eksistencei tik svētīgo TP darbu. TP darbam veltīto sarīkojumu dienu noslēdza vīru kuņā dramatiskās sekcijas izrāde „Ķīnas vāze”, kas kopa ar brīvkonzertu deva prāvu atlikumu TP darbam. Vienīgi jā izteic izbrīna un nožēla par to, ka TP darbam veltītajos sarīkojumos nebija turējuši par vajadzīgu ierasties daudzi no Smiltenes inteliģences un vadošo sabiedrisko darbinieku aprindām. Viņiem rezervētā rinda bija gandrīz tukša. Godu tas smiltēniešiem nekadā ziņā nedara, tamdēļ jāvēlas, lai nākotnē tā tas nebūtu.

Teātra izrāde Blomē.

Tautas Palīdzības Blomes pag. tautskolas kopa rīko š. g. 14. martā teātra izrādi ar vietējiem spēkiem skolotāja R. Freimaņa vadībā. Izrādīs M. Dišleres 4 c. lugu „Ozolnieka meita”. Vakara sākums plkst. 18. Skaidrs atlikums tautskolas kopas mērķu sekmēšanai. Biļetes iepriekš dabūjamas pie V. Sāra. Jāpiezīmē, ka līdz šim tautskolas kopa ar savāktiem līdzekļiem iepriecinājusi daudzu trūcīgo skolēnu sirdis, sevišķi rūpējoties par Krievijas latviešiem, atbalstīdama tos gan gramatām, pārtiku un pat apģērbu. Tādēļ Blomes pag. tautskolas kopas vadība cer, ka šis vakars tiks kupli apmeklēts.

Neērta vieta peldētājiem

Tētiņš Stajins, misters Čerčils un citi kaņā kūditāji vairs nevar atrast vietu, kur peldēties, jo visur parādās vācu un viņu sabiedroto zemūdeņu periskopi, kas sagādā lielus zaudējumus šiem nemiera cēlājiem.

Latviešu tautas lielās dzejnieces Aspazijas 75 gadi

Pagājušā gadsimta beigās uz latviešu literatūras skatuves stājoties jaunai paaudzei, likās, ka pasaules simfonija būtu pieņēmusi jaunu tempu. Jaunās sabiedriskās un nacionālās idejas, uzvaras plāni, atklājumu ekstāze, dziļas ietekmes no cittaute literatūras, — un vairāki ievērojami talanti — Veidenbaums, Aspazija, Blaumanis, Rainis, Poruks. Visi tie rakstniecības lidumā dzīva dziļu vāgu un viens aiz otra atrisījās no dzīves koka. No viņu gājuma palikusi Aspazija, 16. martā piedzīvodama 75 gadu dzimšanas dienu.

Kā tas pienākas vētras un dziņu garam, Aspazijas ienākšana latviešu literatūrā bija protesta un satraukuma pilna. Ar savu prologu Rīgas latviešu biedrības jubilejā viņa nostājās sabiedrības uzmanības degpunktā. Pēc Vaidelotes un Sarkano puķu parādīšanās, viņas vārds kļuva viens no vispopulārākajiem mūsu rakstniecības vārdiem. Jaunībā bija viņa piedzīvojusi drūmus brīžus, kad pret pašas gribu viņai bija jāiet pie nesmilama vīra, kas ātri vēja palaida Aspazijas tēva Zemgales sētu. Tai pašā laikā Aspazija augas naktis studēja drāmas teoriju, filozofiju un klasisko rakstniecību. Šā laika iespaidi izteicās Aspazijas pirmajās lūgās. Ar tām viņa prasīja tiesības sievietēm un ģimenes dzīves pārorganizēšanai. Aspazijas pusē nostājās daudzas sievietes, un pa viņas sludināto ceļu virzījās arī pati dzīve.

Jāizceļ, ka ar Blaumaņa "Pazudušo dēlu" un Aspazijas "Vaideloti" sākās latviešu mākslinieciskā drāma. Pirmā izrādītā 1893., otrā 1894. g., tā tad abas gandrīz vienā laikā. Svelmaini romantiskā Vaidelote pirmā ievērojamā latviešu režisora Pēteris Ozoliņa iestudējumā ar J. Rozentāla un A. Baumaņa dekorācijām un Jāzepa Vitola mūziku piedzīvoja negaidītus panākumus un vēlāk izrādījās cienīga būt par klasisku latviešu drāmu, kas ieņem goda vietu rakstniecības vēsturē un skolu programmas. Turpmākās Aspazijas lugas Zeltīte, Neaizsniegts mērķis un Sidraba šķidrums sniedza tikpat kvēlus un spilgtus sieviešu raksturus, kas cīnās par sabiedrības ideāliem un gatavas ziedoties arī tautas drūmākajās likteņa dienās. Pēc tam Aspazijas darbība drāmatiskā rakstniecībā ilgus gadus partrūka, jo, svešumā dzīvodama dzejniece bija apkāpta sīkām ikdienišķām rūpēm. 1919. gadā

atgriezies Latvijā, Aspazija sarakstīja otru virkni drāmatisku darbu ar vēsturiskiem un teiku sižetiem: Aspazija, Zalkša līgava, Boāss un Rūte, Torņa cēlējs un Velna nauda, kuņģi gan dināniski slābanāki par jaunības darbiem, bet formas ziņā tos pārsniedz. Aspazija dziļi ciena vecos drāmas likumus un par tiem saka, ka "tie nekad nevar kļūt veci. Tie ir dibināti uz pretstatiem un nav nekāds episks savirkņējums, kādi tagad tiek rakstīti, bet vesels organisms, no kuņģa nevar atņemt ne kāju, ne roku, lai viss organisms neciestu".

Garu attīstības ceļu Aspazija nostāigājusi no sava pirmā dzejoļu krājuma "Sarkanās puķes" (1897.) līdz nesen iznākušajam "Zem vakara zvaigznes". Ilgu kvēle un nemiera brāzma rakstīta Aspazijas dzejas karogā, kas izauzta spilgtām, neparastām krāsām un saspridzinātiem ritmfem. Dzejā viņa abstraktāka kā drāmā un nereti mil sarunāties ar kosma spēkiem:

Es grauju un pasaule plaisā,
Un grauju elpu es atderos vien
Tik vētrā un pērkonā gaisā.
Ilgu un saldu atmiņu dzejoji

lasāmi Aspazijas liriskajā biogrāfijā, kur dzejniece tēlo savu bērību līdz 16 gadiem, "Ziedu klēpis un "Saulainais stūritis". Te ņemti iespaidi tieši no Kastaņolas dabas un savērti kopā ar bērības atmiņām. Dzejnieces izjūta atmiņa ārkārtīgi dzīva. Nemiera un patosa mazāk dzejoļu krājumos "Dvēseles krēslā" (1904. g.) un "Dvēseles ceļojums" (1933. g.), kas pielijusi skumjām pārdomām un dzīves atziņām. Jaunākās dzejas Aspazija izteic savu prieku par dzīves, sapņu, neprāta un maldu skaistumu. Viņas sirmā mūža gudriba skan: "Trīs reiz mirt nav par daudz, lai vienreiz tik dzimtu". Ja arī dzejniece piemin asaras, tad tās list aiz lieglaimes un prieka par dzīves skaistumu.

Aspazijas dzeja mazāk saista ar vārdu mūziku un izteiksmes dažādību, bet gan ar noteiktā, allaž skaidru domu un krāšņām redzes gleznām. Viņas pants, ritmā un atskaņās ciets un stingrs, skan kā labi izliets zvans.

Lai mūža novakarā daudz auglīgu darbu brīžu dzejniecei, kas pati augdama liela, lielu veidojusi tēvzemes mēkslu un kuņģa bagātīgais rakstu devums iekļaujas latviešu tautas kultūras apskrieņos kā dzīva, nemirstīga daļa.

V. Cedriņš.

Pēteris Aigars *Rita zvaigzne*

Jau mēness riet un rita gaisma aust,
No tumšas tāles liesmu laisma šķēlas.
Tik vienmušs vaigzņi var pie debess jaust...

Caur mākoņiem, kas vēju dzīti vejas,
Spīd viena zvaigzne, deg un nenodziest;
Tā preti sapņi, dienai austot, ceļas.

Iet sapņi dzīvi jaunos ceļos griest
Un tevī pašu aizvest jaunos laudis.
Tev spēka būs līdz galam nakti ciest,

Ja rita zvaigzne tavas rētas glaudīs.
Cik tavas ilgas rita gaismu alks,
Tev baismas brīdis drosmes vārdu paudīs;

Pār tavām gaitām jauni koki šalks
Un jaunās puķes tavā ceļā staros.
Kas naida bultas, šaubas, bēdu malks?

Par tavu laimi sapņu strūniem kaļos...
Kā zāle dīgst, kā upes mūžsaskanīgā,
Ap tevī mūžam jaunas ciltis zaros.

Lai tavām alkām sapnis vairogš kļūst,
Lai katru stundu aizrautība pilda.
Ko cilvēks cerē, darbā, ciņā gūst,
Lai visu notāl sapņu laipnumš silda,
Lai katrā dziesmā varam veldzi jaust,
Lai saderību svētī katrā ķildā...

Lai naktij pāri rita zvaigzne aust!

Adolfs Erss

Reiz atstāji tu vielu uguns sprostu,
Kas veidojās par debess ķermeņiem.
Bet debessjūrā izmeklēji ostu,
Nu iedegies pār zemes pakalniem.

Viens klejoji tu telpā bezgalīgā
Un tālumš starp zvaigzņēm mēroji.
Kā pārmainās viss gaitā saskanīgā
Starp planētām un saulēm — vēroji.

Tad maiņu tikoji, kas liesmās mestu
Un cerēji caur liesmam mieru gūt.

Meteors

Kas jaunu dzīvību no vecās nestu,
Lai varētu kau mīrkli saule būt.

No skrejas kosmiskās tu projām rāvis,
Pa debess ceļiem velti meklēji
Pēc atdusas. Nu zemes spēkam jāvies,
Lai apstātos tās klēpi izdešam.

Tā pusnakti gar debess mierīgumu
Kā zelta raķete tu nolaidies.
Tā atstāji šo augsto debess jumu,
Tā zemes likteni tu iekļāvies

Kinas vāze uz Smiltenes skatuves

Pirms dažiem gadiem kā spilgts meteors pie mūsu drāmatiskās mākslas apvārkšņa uzliesmoja Martiņš Ziverts ar stipri psiholoģiskām un spēcīga drāmatisma apveltītām lūgām, no kurām lai minam kaut tikai Ākstu. Kinas vāze nepieder pie autora labākajiem darbiem, bet arī tai nevar liegt savu ievēribas cienīgu vietu.

Kāpēc taisni Kinas un ne cita vāze ņemta par nelaimes nesēju Cēra kundzes ģimenē, tas savienots ar teiksmaino Kinas pūķi, kuņģ attēlots uz vāzes un kuņģa parādīšanās izjauc šīs ģimenes mājas mieru. Ap vāzi saceltā kņada parāda šīs inteliģentās sabiedrības zemo cilvēku. Luga ziņmētās personas darbojas bez kautkāda psiholoģiska pamatojuma, varētu teikt, iepriekšēji nospraustas motivācijas. Viņu rīcība dažbrīd jau tiecas pēc farsiska atrisinājuma. Saistoša ir autora veikli darinātā situāciju un vārdu spēle. Pateicīgas ir Cēra kundzes un notāra lomas, kuņas Rīgas drāmas teātra aktieru Ludmilla Špilberga un Jāņa Oša izpildījumā vien jau saista skatītāju

interesi. Un nebūs pārspīlēti teikts, ka daļa apmeklētāju šo lugu atkārtoti noskatās tikai, lai redzētu abu minēto aktieru valdzinošo spēli.

— Ja jārunā par vietējās drāmatiskās kopas izpildījumu, tad negribētos pieiet ar parasto mērāuklu, kādu tik bieži lieto provinces prese. Lai kāda arī nebūtu izrāde, ir jāraksta, ka "joti labi nospēlēja un publika izrādi apveltīja vērtīgiem aplausiem". Mums lauku pašdarbība jāšķīro divās grupās. Ja teātra izrādes sagatavo pagastos vietējā inteliģence ar teātra mīļotāju piedalīšanos, tad šādi pašdarbībai var pieiet tikai ar apsevicamu novērtējumu, nemaz jau nerunājot par paša darba māksliniecisko vērtību. Turpretim provinces centros, kur pastāv savī vietējie drāmatiskie ansambļi un kuņģ mērķis jau ir dot kautko no mākslas, šī mērāukla jau ir nopietnāki lietojama. Mēs nedrīkstam ar līdz apnikumam nodrāstām slavas dziesmām kultivēt uz provinces skatuvēm diletantismu. Lietišķa kritika, lietišķi norādījumi nevienam neaizvaino, bet audzē jaunus talantus un tuvina pašas izrādes daudznoz tam līmenim, ko saucam par dramatisko mākslu. Arī sevis pārvērtēšana un paškritikas trūkums dod tikai negatīvo. Grūti ceļamo ir veltas pūles nest. Kamēr vēl ansambļi nav nobrieduma, ir pārāgi ķerties pie lūgām ar skajiem nosaukumiem un sacensties ar profesionālu aktieru teātriem vai to ansambļiem. Tās izrādes, ko sniedz profesionālie spēki, mums bieži vien pieejamas. Šai konkrētā gadījumā mums bija iespēja Kinas vāzi redzēt Rīgas drāmas teātra ansambļa izpildījumā, bet to liedza iesāktais darbs uz vietas. Ar šo izrādi plusu nesasniedzām, bet gan minusu. Ir daudz drāmatisku darbu, kas mums par spēkam un ar kuņģiem pat varam arī palepoties.

Ķerties pie salonkomēdijas pāļāvībā, ka labs režisors to spēš iepotēt, ir maldīgi. Nav režisora (kaut vai no pašas Kinas), kuņģ ar mēģinājumiem vien jau izburtu pilnvērtīgu izrādi. Te vajadzīga studija, un studijai vajadzīgs

laiks — gadi. Mīmka, žests, dikcija un pārējie aktiera ieroči ir iegūstami tikai drāmatiskās studijās; un šie ieroči visvairāk vajadzīgi salona komēdijai, kur jāparāda elegances, raita kustība un labi skanoša vārdu spēle. Ar šo nenoliedzamo faktu lai rēķinājas ikviena provinces neprofesionālā drāmatiskā kopa vai ansambļis.

Viru koja drāmatiskās sekcijas Kinas vāzes izrāde uzskatāma kā apmierinoša. Izrādē bij saskatāmi dažī jauki momenti, kas liecina, ka nebūs ilgi jāgaida uz jaunu talantu un "zalona lauvu" nogatavošanos, kas nodrošinās jaunas iespējamības.

Kā lomu izpildītāji piedalījās: Cēra kundze Albina L a s m a n e, Jānis, viņas dēls Kārlis K u z u l i s, Ella, Jāņa sieva, Milda B r e n g u l e (brīvs traktējums, tikai "neforsēti"), Leksīte, Cēra kundzes audzu meita Aina P r i e d i t e (dabas dotības ir, lai kļūtu laba aktrise), kuņa prāta arī savam partnerim — baltajam lāčņkam savaldīt "lampas druzdi", Lilija, Cēra kundzes meita, Helēna F e o d o r o v a, Valdis, mēchanikš, Jānis R a i b a c i s (labs balss tembrs, kas jāizkopj, netrūkst arī lomas raksturojuma spēju), notārs — Teodors Z i e d i ņ s (piedzīvojis teātra veterāns, kam pamatszem kājām, kas dažu labu izrādi nesis uz saviem pleciem.

Ne mazumu pūļu pielicis režisors Antons T i t ā n s, un tikai pateicoties viņa bagātīgai lauku apstākļu pazīņēja veiksmēi Kinas vāzes izrāde visumā bija tāda, ka to varēja noskatīties ar interesi.

Kaņa laika apstākļos un ar primitīviem līdzekļiem dekorators māksl. A. V i t o l s bija panācis to, kas reti atgādās — priekškarām atveroties publika aplaudēja dekorācijām — un dekoratīvais ietērs bija tas, kas piešķīra skatuvei mājīgumu un eleganci. Tāpat lai pelnīta atzinība viņa konsultantiem pie krāšņo dekorāciju apgaismošanas R a u d u l i m un V a l d m e r a m.

Zāle bij pārpildīta līdz pēdējai iespējamībai. A. A n t e ņ a,

Komētu pētniecība pasaules telpas ainās paplašināšanai

Nespecialistiem bieži nākas dzirdēt par komētām, viņu atrašanu, kā arī to jau agrāk nereti novērojamiem milzīgiem astu gaumiem, kā arī par to, ka daudzas no tām atgriežas pēc noteiktiem laika sprīžiem, kā piemēram Haleja komēta pēc ikkatriem apājiem 75 gadiem. No otras puses pat šo baltu dien' nez vai būš vispārībai zināms, kas īstēni un kādā veidā astronomam jānovēro pie šiem īpatiem debesu ķermeņiem, kas pretēji gandrīz apāļveidīgiem planēti ceļiem — kustas ap sauli garī izplestās elipsēs.

Svarīgākais attiecībā uz katru komētu ir vispirms viņas ceļa elementu noteikšana. Šim nolūkam nepieciešamas vismaz triju vietu laba noteikšana zvaigžņoto debesu robežās. Nodibinot komētas stāvokļa pārmaiņu no

vienas nakts uz otru, tiek līdz ar to arī konstatētas komētas ceļa īpatnības, kā arī laika punkts, kad tā atrodas vistuvāk no saules, komētas ceļa leņķa stāvoklis attiecībā uz sauli un līdz ar to attiecībā uz zemi, elipticitātes lielums vai apmērs, riņķošanas laiks, ātrums, attālums no zemes u. t. l. — citiem vārdiem vesela rinda debesu mēchanikas faktoru, kuņģ nepieciešami šo ķermeņu novērtēšanai sakarā ar mūsu astronomisko un kosmisko zināšanu paplašināšanu. Pie novērojamiem punktiem pieder tomēr arī komētas galvas gaīšums, kas, kā zināms, pieņemas kopā ar tuvošanos saulei, bet pēc jaunākiem novērojumiem tomēr pakļauta īpatām, savā pirmcēlonī vēl nenoskaidrotām svārstībām. Tā konstatēšana notiek caur salīdzināšanu ar pazīstamu zvaigžņu

gaīšumu. Tālāk nāk klāt raksturīgās komētas astes novērošana, pie kam pēdējā pie dažiem objektiem var pilnīgi iztrūkt, līdz ar ko to var pazīt kā komētu vienīgi sakarā ar ap kodolu vaļīgi pieguļošu miglas ietēru. Astronomijas uzdevums ir no šo astu un miglāju parādībām slēgt par noteiktām fizikālām norisēm starp komētu un sauli, starp citu slēgt par gāzu rašanos, pašstarojošām gāzēm, gaīsmas spīdienu kā astes izcelšanās iemeslu u. t. l. Šāda veida novērojumiem lielā mērā kalpo spektroskopija, jo tikai ar pēdējās palīdzību vispār iespējams pazīt dažādo gāzu veidus un elementus. Spektroskopija arī norāda, kas īstēni pie komētas ir pašstarojošs un kas tikai atspīdoša saules gaīsmā.

(Turpmāk beļgas).

Vietējo pašvaldību rīkojumi un ziņojumi

Smiltenes pils. vecākā rīkojumi un paziņojumi

1. Olu un mājputnu nodevu kartītes 1943. g. Uzaicinu visus Smiltenes pilsētā dzīvojošos mājputnu turētājus izņemt 1943. g. olu un mājputnu nodevu kartītes š. g. 19., 20. un 22. martā no plkst. 8—12. Jaunās nodevu kartītes saņemot jāuzrāda 1942. g. nodevu kartītes.

2. Medus nodevu kartītes. Uzaicinu visus Smiltenes pilsētā dzīvojošos bišu saimju īpašniekus, kas vēl nav izņēmuši medus nodevu kartītes, tās izņemt manā kancelejā līdz š. g. 15. martam. Bišu saimju īpašnieki, kas nebūs minētās kartītes izņēmuši, nevarēs saņemt bišu ēdināšanai cukuru š. g. pavasarī. Tāpat uzaicinu līdz š. g. 15. martam biškopjus, kuri medus nodevu kartītes izņēmuši 1942. g., pieteikt iznikušo bišu saimju un spietu skaitu.

Bišu saimju īpašnieki, kas būs līdz 15. martam izņēmuši medus nodevu kartītes, varēs saņemt cukuru bišu barošanai Smiltenes patērtāju b-bā no š. g. 18. marta līdz 20. aprīlim.

3. Paziņojums par pašvaldības vecākā lietotajiem spaidu līdzekļiem. Pamatojoties uz Ģenerālkomisāra izdotiem noteikumiem paziņoju, ka pašvaldības vecākam ir tiesības uzlikt sodus par rīkojumu neizpildīšanu. Sodit

(Turpinājums no 1. lapp.)

pēdējos 25 gados. Kas viņiem pretojās, to viņi iznīcināja. Ir aprēķināts, ka pirmajos 5 gados vien, t. i. laikā no 1917. līdz 1922. gadam, 1.750.000 cilvēku, pa lielākai daļai cara laiku inteligences aprindu ļaudis, krija par upuri čēkas bēdēm. Šo skaitli vairākkārtīgi pārsniedz 1920.-21. g. bada nāvē mirušo skaits. Arī 1932. gadā, spaidu kārtā izvedot lauksaimniecību kolektivizēšanu, tai sekoja šausmīgs bada katastrofas.

Šī iznīcināšana būtu notikusi arī Viduseiropā, ja bolševīki te būtu iesoļojuši. Baltijas tautas mūsdienu bolševismu piedzīvojušas visā viņa baigumā. Latvieši, igauņi un lietuvji dabūja uz savas ādas izjust bolševistisko iznīcības tieksmi. Tāpēc taisni šīs tautas prot visā pilnībā novērtēt vācu un viņu sabiedroto armiju cīņas nepieciešamību. Kas grib dzīvot, tam jācīnās līdzī; kas negrib zaudēt māju, sētu un ģimeni, tam jāziedo savs darbs, kur tas visvairāk vajadzīgs, lai Eiropā netrūktu spēka galīgi iznīcināt bolševistisko nevēru un pasargāt Eiropas tautas no bojā ejas. Vācu un viņu sabiedroto armijas tagad cīnās, lai glābtu Eiropas 2000 gadu seno kultūru un lai tai piešķirtu jaunū brīvību un jaunas attīstības iespējas par svētību visām Eiropas tautām.

var ar naudas sodu līdz 300 RM, vai maksāt nespējas gadījumā uzlikt aresta sodu.

Pārsūdzības par pilsētas pašvaldības vecākā uzlikto sodu adresējamas apriņķa vecākam un iesniedzamas uzlicējai amatpersonai vai tieši apriņķa vecākam.

4. Veco plakātu noņemšana. Uzaicinu visas iestādes un uzņēmumus kā arī privātpersonas noņemt plakātus, kas patreiz atrodas izlikti. Tuvākās dienās paredzams izlikt jaunus ar svarīgu nozīmi plakātus.

J. Ringmanis, Smiltenes pilsētas vecākais.

Smiltenes pag. vecākā 10. apkārtraksts.

1. Paziņojums, ka visiem linkopjiem bez 1942. g. 10. oktobra rīkojumā par linu savākšanu noteiktās obligātās linu nodevas RM 140.— apmērā no viena ha linu sējumu platības vēl jānodod 100 kg kulstītas linu garšķiedras vai 125 kg kulstītas linu pakulu, vai 300 kg maltu linu, vai 600 kg mērcētu linu stiebrīņu. Lini jānodod līdz 1943. gadā 30. aprīlim. Apliecības otrās obligātās linu nodevas izpildīšanai saņemamas pagasta valdē. Vēl reiz brīdinu lauksaimniekus pastiegties ar linu šķiedras nodošanu. Linu žāvēšanai vajadzīgos malkas daudzumus var iegādāties katrā laikā pašsagatavošanas ceļā no mežniecības.

Prēmiju piešķiršana par nodotām linsēklām pagarināta līdz 1943. g. 31. martam.

2. Novērots, ka ģērētavas pieņem pret samaksu ģērēšanā dažādas jēlādas, kaut gan uz to nav attiecīgās Ģenerālkomisāra atļaujas. Par nolietu darbību un rīkojuma nepildīšanu draud sods.

3. Uzaicinu lauksaimniekus noslēgt tabakas audzēšanas līgumus. Papirosu prēmijas būs apm. 50% augstākas: 0,1 ha audzētāji saņems 1500 papirosus, 0,2 ha audzētāji 3000 papirosus. Uzaicinu pieteikties tabakas dēstu audzētējus tiem pagasta lauksaimniekiem, kuriem pašiem nav lecekšu. Dēstu audzēšanas līgumi jānoslēdz līdz š. g. 18. martam.

4. Ir konstatēts, ka kaļa gūstekņi savā bēgšanas laikā atraduši atbalstu pārtikas un naktmāju ziņā sevišķi pie lauku iedzīvotājiem. Dažreiz zemnieki izbēgušos kaļa gūstekņus nedējam ilgi nodarbinājuši lauku darbos. To darijuši pat lauksaimnieki, kas sastāv palīgpolicijas dienestā.

Ar šādu nelikumīgu rīcību kaļa gūstekņiem tiek atvieglota bēgšana aukstā laikā un no otras puses ļoti apgrūtināta to atrašana.

Valkas apriņķa vecākais, sakarā ar Valmieras novada Komisāra kunga norādījumu, uzaicina apriņķa iedzīvotājus nepieļaut aprādīto noziedzīgo rīcību, par kuru draud visbargākie sodi.

Apriņķa vecākais.

ka pēc 1. marta visi ienākušie mājā iedzīvotāji, tāpat aizgājušie jāreģistrē pagasta valdē 3 dienu laikā. Visiem pagastā uz dzīvi ienākušiem no 1919.—1924. g. g. dzimušiem vīriešiem jāpieteicas nekavējoties pagasta valdē. Par rīkojuma nepildīšanu draud sods.

7. Paziņojums, ka neražotājiem 11. izdales perioda pārtikas kartiņas izsniegs š. g. 15., 16. un 17. martā. Pārtikas kartiņas jāizņem noteikti norādītajās dienās.

8. Uzaicinu visus tos lauksaimniekus, kas vēl nav izņēmuši atlīdzību par šosejas labošanas darbiem,—dēlīšu vešanu un malkas vešanu Smiltenes slimnīcā, ierasties obligāti š. g. 17. martā pagasta valdē.

9. Uzaicinu bišu saimju īpašniekus pieteikt līdz š. g. 14. martam šini ziemā iznikušās bišu saimes. Ziņas var sniegt arī telefoniski.

K. Strazdiņš, Smiltenes pagasta vecākais.

Paziņojums medniekiem

Visiem medniekiem, kas vēlas iegūt medības apliecību 1943.-44. medības gadam, jāiesniedz līdz šā gada 20. martam lūgumi novada komisāram Valmierā pielaišanai pie medību pārbaudījuma.

Lūgumam jāpievieno agrākā medības apliecība vai pierādījumi, ka tāda bijusi.

Pārbaudes termiņu un laiku Valmieras novadā izsludinās vietējos laikrakstos, līdz ar norādījumu, kur varēs iegādāties pārbaudes sagatavošanas materiālus. 1943. g. 8. martā.

Der Gebietskommissar in Wolmar
gez. I. A. H. Bernewitz.

Neatbalstiet izbēgušos gūstekņus

No piekritīgām iestādēm norāda, ka nopratinot atkal noķertos izbēgušos kaļa gūstekņus, konstatēts, ka tie savā bēgšanas laikā atraduši atbalstu pārtikas un naktmāju ziņā sevišķi pie lauku iedzīvotājiem. Dažreiz zemnieki izbēgušos kaļa gūstekņus nedējam ilgi nodarbinājuši lauku darbos. To darijuši pat lauksaimnieki, kas sastāv palīgpolicijas dienestā.

Ar šādu nelikumīgu rīcību kaļa gūstekņiem tiek atvieglota bēgšana aukstā laikā un no otras puses ļoti apgrūtināta to atrašana.

Valkas apriņķa vecākais, sakarā ar Valmieras novada Komisāra kunga norādījumu, uzaicina apriņķa iedzīvotājus nepieļaut aprādīto noziedzīgo rīcību, par kuru draud visbargākie sodi.

Apriņķa vecākais.

Ar siltu sirdi un palīdzīgu roku

(Turpinājums no 1. lapp.)

teja ir noorganizējusi svētdienas skolu, kuru apmeklē ap 60 bērnu un kas rosti un ar sēkmēm darbojas māc. J. Bērziņa vadībā. Svētdienas skolas darbā iesaistītas arī vairākas sievietes komitejas locekles — Vitola k-dze, Mūrnieka k-dze, Ozoliņas k-dze un Smiltenes bērnu dārza skolotāja Melbārdes un Čales k-dzes.

Pārrunājot turpmāko darbību, kura visumā paredzēta līdzīga iepriekšējo gadu darbībai, draudzes mācītājs E. Kronbergs norādīja uz vajadzību garīgo darbu paplašināt un padziļināt. Ieteic kaļa apstākļu dēļ noturēt dievkalpojumus lauku mājās, kā arī sarīkot evaņģēlizācijas dievkalpojumus. Mācītājs J. Bērziņš ierosina uzaicināt noturēt priekšlasījumus netikvien teologus, bet arī meteorologus — vispār pazīstamas un cienītas autoritātes, kā piem. prof. P. Dāli, prof. L. Bērziņu, prof. T. Celmu, J. Studentu, Z. Mauriņu u. c. Arī vietējā inteliģencē varēs atrast tādas, kuru labprāt šādam aicinājumam sekos.

Baznīcas komitejas darbs ir kristīgs - sabiedrisks darbs, kura neviena komitejas darbiniece nevar palikt vienaldzīga pret savu tuvāko, nedrīkst nepielikt roku kristīgas palīdzības darbam. Šis laiks ir īpaši aicina mūs visus stāvēt modri, strādāt godīgi, lai nepamestu novārtā garu. Kristus mīlestības gaisums un siltums jāizjūt ikvienam, kam klājas grūti.

Materiālā ziņā daudz palīdzēt tagad neviens nevar, bet kristīgais nekad nav tik nabags, ka viņam nekā nebūtu, ar ko tas varētu palīdzēt savam tuvākam. To prasa Kristus gars, un šim garam jābūt vadītājam spēkam komitejas darbā. Tāpēc jāstrādā no sirds un ar mīlestību, visām darbiniecēm jāapzinās, ka viņas ir strādnieces kopējā draudzes darbā, tad viņu darbs augs un nesīs augļus. Tāpēc jāiet ar siltu sirdi un palīdzīgu roku.

Tabakas audzēšana

Turpmāk tabakas audzēšana savām vajadzībām būs noliegta, un tabaku varēs audzēt tikai uz liguma pamata. Līgumus par tabakas audzēšanu var noslēgt agronomiskā birojā. Audzētāji saņems prēmijas tabakas un papirosu veidā.

Smiltenes raj. agronoms.

Rūpēsies par latviešu strādājošiem Vācijā

Arod biedrību Centrālā Savienība izraudzījusi par savu pārstāvi Vācijā nodarbināto latviešu strādājošo vajadzību izkārtošanai Indriķi Freibergu, kurš jau izbraucis pildīt savus pienākumus. Sikāku adresi ziņosim papildam.

Futbolistu ievērbai.

Sākot ar š. g. 10. martu notiek futbolistu treniņi katru nedēļu — trešdienās Smiltenes lauks. b-bas nama zālē, plkst. 19 M. Zeibota vadībā. Ierašanās visiem futbolistiem obligāta.

BAZNĪCAS ZIŅAS

Smiltenes ev.-lut. draudzē.
Kristīti: Launkalnes Kudru Laimons Kokarevičs, Kīrila un Almas Otilijas d..

Salaulāti: Smiltenes pilsētas Antons Klētnieks ar Henrieti Tamāru Lauris, no Bilskas Pogastiem.

Miruši: Smiltenes pilsētas atr. Anna Rābants dzim. Antēns, 45 g. 4 m. v.; Kristīne Kļaviņš dzim. Šmits, 68 g. 6 m. v.; Pēteris Gulbis, 75 g. 4 m. v.; Augusts Miķelsons, 63 g. 4 m. v.; Smiltenes Bekmaņu Elmārs Nīmants, 17 g. 6 m. v.; Smiltenes V.-Purkaliņu atr. Marija Pētersons dzim. Bardiņš, 71 g. v.; Plaņu Lapiņu Augusts Kalniņš, 57 g. 3 m. v.; Smiltenes Pelnanču atr. Anna Viķelis dzim. Drande, 79 g. 10 m. v.; Smiltenes Veckampu Marija Skujiņš dzim. Jansons 66 g. 3 m. v.; Smiltenes Lejas Lūres Dāvis Bunga, 77 g. 7 m. v.

Dievkalpojumi: Svētdien, 14. martā plkst. 8.30 bērnu dievvardi draudzes namā. Plkst. 10 baznīcā dievkalpojums ar dievgaldu. Plkst. 14 dievgaldnieku sataisīšanas dievkalpojums Smiltenes pag. Vidusvirgzdos (pie Freivalda).

Trešdien, 17. martā, Lielā Lūdzamē dienā parastā laikā baznīcā dievkalpojums bez dievgalda. Plkst. 16 liturģisks dievkalpojums.

Svētdien, 21. martā baznīcā dievkalpojuma nebūs. Svētdien, 28. martā, baznīcā dievkalpojums ar dievgaldu. Pēc tā draudzes darbinieku konference.

Abu dzimumu draudzes locekļi, kas šai pavasarī grib apmeklēt iesvētīšanas mācību, ir aicināti pieteikties pie mācītāja marta mēnesī. Mācības sākums paredzēts 5. aprīlī.

Draudzes vakars Trikātās draudzē

Trikātās tautskolas telpās notiks š. g. 11. aprīlī plkst. 16. Referēs Matišu dr. māc. K. Freimanis. Dziedās koris diriģenta M. Baloža vadībā. Svētdienas skolnieku priekšnesumi. Dziesmu lapiņas.

Droškas spilvens

atrasts uz Smiltenes - Plaņu ceļa. Saņemams Smiltenes pagasta Aunīpos.

Pārdod zēnu velosipēdu par RM 60.—. Of. š. av. kantori zem „divritenis“.

Labu patafonu ar platēm maina pret liņu audeklu vai citu drēbi. Of. š. avīzes kantori zem „audekls“.

Kalpone

saimniecībā pie visiem darbiem vajadzīga. Tāpat vecāks virietis. Tuvākās ziņas pa tālruni 61.

«A T P Ū T A»

1. Nedēļas apskats.
2. GRĒCĪGAS CIEMS

Seansu sākumi: ceturtdien pl. 18, Piektdien pl. 17 un 19, Sestdien pl. 15, 17 un 19.

Uzmanību! Bērnu izrādes! Pirmdien plkst. 17 un 19 tiks izrādīta filma: **Erkšķrozīte**

Puisis,

kuŗš prot lauku darbus un labi apieties ar zirgu, var pieteikties pastāv. darbā O. un M. Šmita dzirnavās Smiltēnē, Daugavas 8.

Deputātnieks

kā priekšstrādnieks vēlas vietu lielākā saimniec. Pieprasīt Smiltēnē Losēs, tālr. Stariņi 32.

Atrasta, zirga sega

Daugavas ielā pretī mīertiesai. Saņemama Smiltēnē, Kalēju ielā 2 pret sludinājuma samaksu.

Mainu kartupeļu rokamo mašīnu „Metalists“ pret zirgu. Starpību piemaksāju naudā. Tuv. ziņas Smiltēnē, Klāva kioskā.

Slaucamu govī pārdod vai maina pret barību Bilskas dzirnavās.

Dzījās sērās paziņojam, ka 1943. g. 5. martā plkst. 15 viegli aizmīga uz mūža dusu savā 80. mūža gadā mūsu sirsnīgi mīļotā māte, vīra māte, sievas māte un vecmāmiņa

Anna Viķelis dzim. Drande

Mīļās aizgājējās klusa pavadišana sestdien, š. g. 13. martā no Smiltēnē Pelnanču vietējos kapos plkst. 15.

Noskumušie piederīgie.

Mierā tavas darba rokas, Aplūsusī mīļā balss.

Š. g. 7. martā plkst. 4.30 pēc mierā mūsu mīļais dēls un brālis

ELMARS NĪMANTS

dzim. 1926. g. 1. septembrī.

Rodus un draugus uz nelaika pavadišanu no Smiltēnē kapu kaplietas uz vietējiem kopiem š. g. 17. martā plkst. 12 milj lūdž

Ak, tikten, kamdēļ tu tik bargs, Kam gēmi te, kas mums tik dārgs.

noskumušie piederīgie.

Ātrslidotājiem sakarā ar sezonas beigšanos jānodod līdz 21. martam no b-bas izsniegtās slidas. Slidas nododamas F. Felsbergam, Mētras 9. Ātrslidoš. sek. vad.

Nozaudēts kabatas portfelītis ar naudu, pasi un c. sīkiem dok. uz Jāņa Krūzes vārda Raunas biedrībā. God. atradēju lūdzu to nodot pret pateicības algu pēc adreses vai Raunas policijā.

J. Zušmāpa spiestuve Smiltēnē.

Nozagta kajavīra vidusjosta 3. martā braucot vilcienā Smiltēnē-Valmierā. Persona ievērota. Jostu nodot H. Jekumam Smiltēnē, Pils ielā 1.

Nozaudēta apgādes grāmatīņa Nr. 203710, pilsētā. God. atradēju lūdzu to nodot Dakteru ielā 14.

Izsakam visiem sirsnīgu pateicību, kas piedalījās mūsu mīļā dēliņa

Jāniša

pavadišanā uz pēdējo dusu.

A. un F. Felsbergi.

Audzudēlu

bez tēva un mātes 10—15 g. v. vēlas lauksaimnieks Smiltēnē. Pasta skap. 34.

Vajadzīgs laukstrādnieks - deputātnieks.

Pieteikties pa tālruni Stariņi 8.